

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demanet'i'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romani'a:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/4
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschis
20 cr. de linia
Unu esemplariu costâ 10 cr.

Locuinti'a Redactorului:
si
Cancelari'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Procesulu de presa alu redactorului „Fede- ratiunii“*)

pertratatu la curtea juratiloru d'in Pest'a in 7 l. c.

Cuventulu de aperare alu lui Ales. Romanu.

(Urmare.)

Domnitoriulu recunosece si marturisece mereu că cestiunea Uniunii nu s'au regulatu, asiè in Rescriptulu, prin carele se conchiama pre 19 noemvre, 1865. diet'a Transilvaniei la Clusiu, se dîce „Pentru ca cestiunea cea de mare insemnetate a regulării relatiuniloru publico-politice (de statu) a le iubitului nostru Mare-Principatu Transilvania, in privintia legaturei intime câtra coron'a nostra unguresca, sê ajunga la multumitoria deslegare definitiva, am creidutu a fi de lipsa convocarea dietei trans.“ etc. — Insa-si diet'a Ungariei, departe ca sê nege acêsta scadere a legii de Uniune, o recunosece si ea, multiamindu Domnitoriulu pentru staruintiele puse de a se regulâ definitivu acêsta cestiune si dîce in adres'a d'in 24 februaru 1866, la alinea ce tratadie a supr'a acestei cestiuni „Multe maisunt inca de a se deslegâ in asta privintia, si noi nu tragemu la indoala, câ va fi trebuintia de serioasa dejudecare si prevedere ca sê se mediuloceasca o transactiune pentru tote pârtile multumitoria, drepta si cuviinciosa.

In consuaturile a supr'a acestor'a pre noi ne voru conduce sentiemintele iubirei fratiesci; bazea sperâriloru nostre este, câ nimene nu va pretinde de la noi ceea ce ar periclitâ principiele fundamentale a le constitutiunii nostre.“

Romanii neci nu au pofitu pusetiune periclitatoria constitutiunii, neci privilegie ci asigurarea nationalitâti, câ-ci in epoc'a privilegiiloru celoru trei natiuni ardelenesci au fostu destulu de nesfericiti, au pretinsu inse ca privilegiele lasate in putere inca si prin legea d'in 1848 sê se desfiintiedie cu totul, si sperau usiorarca suferintiloru prin Uniune daca aceea s'ar' deslegâ cu invoirea loru, daca s'ar urmâ pre bazea principieloru democratice de libertate, egalitate si fratietate, prochiamate prin legile d'in 1848. daca aceste intru tota estinderea loru s'ar fi pusu in lucrare, s'ar fi executatu; dorere inse câ fûramu respinsi, cotiti si de pre acestu terenu si dupa o trista esperiintia de nedreptâti si apesare, intefite a supra-ne in cursulu mai multoru ani, incepusem a despera.

Insa-si diet'a d'in Clusiu, convocata espresu numai pentru regularea cestiunii de Uniune, avendu a se ocupâ eschisivu (pecum dîce Rescriptulu reg. convocatoriu) numai de acestu obieptu, n'au facutu neci o stipulatiune in asta privintia, ci membrii ei dupa cum erâ interesele loru, Secuio-Magiarii intr'o parte, Sasii intr'alt'a si Romanii asemene fêcera adresele si voturile loru separate, cu totulu diferindu unii de altii, indreptate câtra imperatul, carele in urma, luandu in consideratiune „intetforiele esigintie a le monarciei, ca aceste sê nu suferu prin amanare, **concese** ca Transilvania sê tramita deputatii sêi la diet'a de incoronare a Ungariei, carea va avè a se ocupâ si de regularea acelei cestiuni, — era pana la ulterioarea despusetiune, diet'a Transilvaniei fu prorogata.“ (Sunt inse-si cuvintele Rescriptului.) Cum se pote dara dîce dupa aceste tote, câ legea de Uniune este fapta implinita? Diet'a Ungariei au recunoscutu in fine necesitatea de a regulâ acêsta cestiune atunci, candu au numitu comisiune de 40 membri in cestiunea Uniunii, au datu ministeriulu mana libera in afacerile Transilvaniei, si candu au luat la desbatere si au primitu legea pentru regularea definitiva a Uniunii, votata numai in dfilele aceste. E, Domniloru aceste tote dovedescu invederatu, câ legea uniunii nu a fostu de câtu in principiu si câ prin urmare, eu am avutu deplinulu dreptu de a luâ la discussiune acêsta lege inca neterminata, neexecutata, si dechiaru câ si asta-di inca, dupa deslegarea ei nu preafericita, mi reservediu dreptulu, de a staru prin tote mediulocele, cari nile dâ constitutiunea, pentru a se supleni defectele acelei legi, pentru a se schimbâ nu numai unii paragrafi ci inse-si legea intrega.

*) A se vedè nr. 174, 176 si 177.

De nu ar existe neci o lege, neci unu rescriptu regescu, neci o adresa a dietei, d'in câte am amintitu eu aici, pentru a dovedî câ legea Uniunii fusese decretata numai in principiu, si câ neci odata n'au fostu executata si câ prin urmare am avutu totu dreptulu a publicâ in diurnalulu meu articlii incriminati, ajunge a constatâ numai faptul singuru, câ Transilvania are pana in diu'a de asta-di administratiune osebita de a Ungariei, are guvernulu sêu, are legile austriace in vigore, si inse-si ministeriulu ungurescu, — carui-a diet'a i-au datu mana libera a supr'a Transilvaniei — are pre comisariulu sêu regescu acolo. Acêsta e o fapta, Domniloru, ce nu se pote negâ.

Aperat'am eu autonomi'a Transilvaniei nu numai in „Federatiunea“ fatia cu guvernulu ungurescu, ci si mai nainte, ca Redactoru alu uniu altu diurnalu romanescu, inca si sub sistemulu celu cu doctrin'a de sistare si espirare a drepturiloru, — si, bine câ sub pretextulu uniu articlu de alta tonore, dar intru adeveru pentru aperarea acelei autonomie, prin influintia atotu potinte a Vic-cancelariulu Reichenstein fui condemnatu de tribunalulu militariu la iachisore, de carea numai prin grati'a Maiestâti sale am scapatu. Cu dorere vediu asta-di, Domniloru, câ totu pentru aceea-si cauza sunt trasu innaintea uniu tribunalu ungurescu!!

(Va urmâ.)

Revista diurnalistica.

„Nase Listy“ scrie: Scirile mai noue d'in Romania'a ne conducu chiaru la semburele cestiunei romane. D'in ele se vede 1. câ ea este o cestiune de nationalitate, 2. câ partea ei cea mai mare multu jace intre Pest'a si Bucuresci de câtu intre Bucuresci si Constantinopole, 3. câ schimbarea ministeriulu d'in Bucuresci nu schimba nimicu in programulu natiunei romane, si 4. câ Prussia si Napoleonu au inarmatu in comunu cestiunea romana. Prin espunerile oficiali a le lui Bratianu si Cogalnicianu, cestiunea romana s'au luminatu multu si s'au radicatu preste tote celelalte ingrigiri, ori câtu de mari a le Europei. Cestiunea orientala, a cârei mare parte o face Romani'a deveni prin acêsta matura pentru deslegare. Se pote dîce, câ la deslegarea cestiunei orientali, intre tote natiunile interesate, Romani'a este mai bine pregatita si noi nu ne mirâmu, daca mai pretotindenea se pare, câ Romani'a ar' avè singura in mana cestiunea orientala, si câ mai tota lad'a in care se transporta câte-va puse in Romani'a alarmeza pre toti diplomatii Europei. — „Ce facu Romanii, cu cine mergu ei si de care partitu se tienu?“ Ei lucra la unitatea si nedependintia loru nationala, staruescu pentru propriulu loru statu nationalu. Prin politic'a de nationalitate, Romanii au devenitu unu factoru decidetoriu si considerabilu in calculii politici ai domnitoriloru si natiuniloru europene. Si asiè i vine tempulu fia cârei natiuni care face politic'a sa cu perseverantia si consecintia. — Vorbindu despre demisiunarea lui Bratianu si trecandu la cestiunea Transilvaniei „Nase Listy“ dîce: Cestiunea Transilvaniei este forte gingasia si pretinde in presinte cea mai mare precautiune si rezervare; dara neci uniu ministru romanu nu-i este iertatu a lasâ d'in vedere Transilvania, chiaru pecum nu-i erâ iertatu neci uniu ministru italianu a abdîce de Venetia. — In privintia politicei Romaniei „Nase Listy“ e de parere câ numai un'a e posibilu: innaintarea franca si resoluta in politic'a lui Bratianu. Cumcâ noulu ministru Cogalniceanu si-a preceptu bine misiunea, documenteaza espunerile lui facute la 11 l. c. in camer'a Romaniei. Noulu ministeriu au espresu si mai chiaru de câtu Bratianu politic'a poporulu si statulu romanu. Cogalniceanu inarmeza si spune contr'a cui (contra maghiariloru). Sub ministeriulu lui Cogalniceanu s'au facutu cunoscutu publice in camera, câ armele sunt prusesci si câ Napoleonu scie de ele, care respunsu de buna sama nu pote face bucuria domniloru d'in Vien'a si Pest'a. Espunerile d'in camer'a Romaniei a le lui Bratianu si Cogalniceanu nu potu remanè fâra respunsu d'in Berolinu si Parisu, dara nice d'in Vien'a si Pest'a. Prin aceste respunsuri politic'a europena va face unu pasiu mare innainte pentru unu comunu — conflictu.“

O corespundintia a diuariulu „Zkft“ dîce: „Presse-a“ vechia, care in mani'a programulu celui pacnicu alu noulu ministeriu romanu, la 12 l. c. provocâ poterile europene sê silesca pre principele Carolu a desolve si camerele si a reduce trupele, afla asta-di lucru neauditu, câ acel'a-si ministeriu nu se lasâ a se intimidâ, ci abiè in un'a d'in siedintiele d'in urma a le camerei pledâ cu multu zelu pentru o inarmare serioasa. Numit'a foia afla lucru revoltatoriu si nerusfnatu, câ Romani'a, pentru a cârei integritate garanteza intrega Europ'a, sub pretextulu de mesure de aperare, se inarmeza d'in ce in ce mai tare. Inse Europ'a au garantatu si pentru integritatea Daniei, si totu-si o ruinara Austria si Prussia. Sustarea Annoverei, Curhessen etc. inca a fostu garantata si ce s'au facutu d'in ele? Ungaria, pre sultatu! inca garanteza integritatea Romaniei, de si deocamdata numai prin incorporarea Transilvaniei romane si cu intruducerea limbei unguresci ca limba oficiala intr'o tiera, in care nece alu cincidiecilea omu nu o intielege. Si pre o asemene garantia poftesce „Presse“ ca Romani'a sê se desarmeze; intr'adeveru omulu nu pote de câtu sê erumpa in cuvintele unei foie satirice d'in Francofurtu: „Mai lasati de vorb'a ast'a, pen-câ la vorb'a ast'a, dieu! inceta tota vorb'a.“

„Il Nazionale“ vorbindu despre conflictulu greco-turcescu dîce: „Grecia este debila, ce e dreptu, inse Turcia nu este capabila a sustienè lovirea armelor crestine. In Cret'a si-a incordatu toti nervii pentru a devinge rescol'a, inse rescol'a dureza. Dacu cu Grecia iritata, inse provediuta cu bani si cu ostasi se va insotî Serbia, daca clefii d'in Tesalia si Epiru si-voru da man'a cu aiducii Balcanulu, daca Romani'a va denegâ innaltei Porte omagiulu de Vasala, Turcia nu va potè dispune nice de unu regimentu cu care sê tiena padia la Dunare, la fruntariile principatulu Serbiei si in Bosnia si la fruntariile belicosiloru fii ai Muntenegrulu. Turcia se afla intr'o stare in care-i lipsesce sangele pentru a incaldî membrele cele mai estreme a le corpulu ei, ca sê li duca vietia si putere. Mortea ei se areta neincungiurabile.“

Scirile resboiose vinu ca ploia. Guvernulu grecescu are de cugetu a chiamâ pre Garibaldi. D'in Constantinopole se anuncia oficialminte, câ guvernulu turcescu tiene tare de pretensiunile sale. Patru fregate turcesci au pornitu in Archipelagu. Omer-Pasi'a a capetatu ordinu in Tessalia, sê se traga spre fruntariu. D'in Vien'a se telegrafeza lui „Ung. Lld“, câ numirea lui Lavalette (in loculu lui Moustier) se privesce in cercurile guvernementali ca o dovada, câ Francia se gata pentru o actiune energica in cestiunea orientala. Era „N. fr. Pr.“ impartisesce urmatoriele: „Dupa faime demne de totu credimentulu erumperea inimicitiloru intre Grecia si Turcia este forte aproape. Guvernulu turcescu si-au adausu marin'a, care a tenutu portulu Syra sub blocada. Guvernulu grecescu a tramisu una fregata intru ajutoriulu naiei „Enosis“ care este in portulu de Syra. Lovirea nu este departe. Se dîce cumcâ Russi'a a ordenatu a se pune armat'a de amedia-di pre petioru de bataia.

Mai putiene suntu scirile de pace. „Patrie“ dîce, câ numirea lui Lavalette insemneza politic'a pacci. Foiele englese, tienendu partea Turcului, spereza câ poterile mari voru reusî in fine a astringe pre Grecia sê ceda. Vomu vedè.

Blasiu, dec. 1868.

In lun'a trecuta tribunalulu d'in Tergulu Muresiulu provocâ pre G. Bratianu teologu in Blasiu a se infatîsiâ pre 27 novembre — la acel'a-si tribunalu. — Caus'a citarei e, câ acelu teneru in preser'a lui 3/15 maiu a. c. rostî in locu (Blasiu) una cuventare, in care descrie cu colori vii unele tragedii d'in vietia natiunei nostre.

G. B. fû inca unadata asta vera la acel'a-si tribunalu totu in caus'a acêsta. Acumu inse lu provocâ a dou'a ora. — Elu recourse d'in caus'a uniu morbu, si a neintrerumperei cursulu scolasticu; — dar' rezultatulu fû una citatiune in limb'a maghiara — cu adausulu — câ de nu s'ar' infatîsiâ pre 30 noemvre va fi dusu cu puterea gendarmeriei.

Si ce se vedi; G. B. amesuratu citatiunei — pre 30 novembre e inaintea tribunalului — d'in Tergulu-Muresiului. — Acést'a intru poterea sa — plinu de bucuria — pune mana pre G. B. — si lu incarceza.

Dupa cum ni se spune acésta maniera — acésta procedura a maghiariloru — sagetă pana in anima pre toti romanii d'in giurulu Vasiarheului.

Romanii d'in Vasiarheiu s'au intrepus la tribunalu alu-pune pre petioru liberu — pre garanti'a loru si respective — a fi la cas'a parociale de acolo pana va decurge investigatiunea — dar' n'au potutu esoperă de cătu că acel'a-si tribunalu — li concesse — sê-i dè vîptu.

Precum ni-se spune investigatiunea va tienè vr'o siese septemane. Si pana atunci tenerulu nostru trebuie sê stè incarcerau, nefiindu-i iertatu a ceti de cătu numai cărti maghiare si nemtiesci. — Pana acumu sê fia fostu intrebatu una data. Responsulu spunu a fi fostu resolutu, si barbatescu, romanescu. — Si de si-va tienè constanti'a, curagiulu si barbati'a celu caracterizeza, va reesi spre onorea si laud'a sa si a natiunei.

Aceste suntu mediloele prin care fratii maghiari cerca a castigă anim'a romana.

Dara cu de acestesê scia, că nu ne voru infricã. Nu voru potè incuî gurele nostre de a pretende francu si totu deun'a in faci'a lunei civilisate — drepturile nostre politice natiunali.

Nu vomu tacè nece odata. — Cu anima, barbati'a si resolutiune ne vomu implini sacra detoria, ce ni-e impusa prin nascere, prin antăiulu nutrimentu primitu de la mam'a nostra comuna . . . a.

Romani'a.

Telegrafulu adusesse scirea despre cuventărele Diloru Ionu Brateanu si Mih. Coganiceanu in Camer'a Romaniei. Daca singuru laconiculu resumatu in doue cuvinte au facutu efectulu sêu electricu, emotiunandu nu numai pres'a austro-magiara dar intrega pres'a Europeana, cu cătu mai vertosu este menitu a face adanca sensatiune testulu intregu alu ambelor cuventări eternu memorabile, ce au tienutu cei mai geniali barbati de statu ai Romaniei. Neci odata ministri ai Romaniei n'au vorbitu asiè romanaesce, nu, pentru că neci insi-si Principii de mai nainte incepundu de la trist'a epoca a Fanarietiloru pana in dfilele nostre, n'au statu la innaltîmea misiunei loru. Acésta gloria au fostu rezervata erei noue, inaugurata prin suirea la tronu a Principelui Carolu I, si venirea la guvernul a omenilor patriotici, incarnatiunea principieloru d'in 1848, si adevăratu reprezentanti ai Romanismului. — Dar' lasămu ca sê vorbesca acesti genii ai Romaniei.

Discursulu dlui Ionu C. Bratianu.

(tînutu in siedinti'a de la 11 l. e. a camerei Romaniei.)

D. I. Bratianu. Domniloru, in siedinti'a trecuta, candu a infatisiatu onor. d. Apostolenu amendamentulu domniei sale si candu a luat cuventu spre alu sustienè, me aflamu d'incolo in sal'a cea-lalta si n'am intratu aci de cătu dupa ce domnia-sa pronunciasse mai jumetate d'in discursulu domniei-sale, si de aceea n'am potutu audî mai multu de cătu partea d'in urma a discursulu domniei-sale de ieri si ceea ce a mai adaosu asta-di.

Domnia-sa adu sustienutu, că ceea ce ne propune este unu amendamentu, éra nu contr'a-proiectu, si daca acelu amendamentu va fi respinsu, atunci nu se puna la votu de cătu paragrafulu respectivu d'in proiectulu comisuniu a sup'r'a căruu-a urmeza discutatiunea. Asià este, n'am nimicu de dîsu in contr'a acestei idei care este, pe atātu de mare pe cătu d. Apostolenu este de eminante.

Domniloru, onorabilele d. Apostolenu ni a facutu, atātu ieri cătu si asta-di, o declaratiune forte frumoasa, dîcendune, că domnealui nici odata n'a provocatu, n'a venitu nici odata sê atace, n'a voitr sê faca personalitati — Deca este asià, atunci sê ne feresca Domnedieu ca sê-i via intr'o dî gustu dlui Apostolenu de a ne aretă, cum intielege domni'asa sê atace.

V'am spusu, domniloru, că n'am asistatu de la inceputu la discursulu dlui Apostolenu, prin urmare nu potu se respundu de cătu la partea aceea, pe care am audît'o, si la acést'a voiu raspunde intr'unu modu cătu mai concisu, fâra a mai intră in acele teorii pompose, pe cari dsa le-a desvoltatu cu atāt'a talentu; si apoi scopulu si intentiunile precum si ideile mele sunt destulu de cunoscutu si cu totulu altele, de cătu acele ale dlui Apostolenu.

Domniloru, onor. d. Apostolenu a dîsu, că administratiunea nostra a fostu atātu de tiranica, atātu de vitiosa si atātu de corupta si coruptoria, atātu de sugrumatoria, in cătu eu singuru am fostu silitu sê declaru, candu ni-amu datu demisiunea, că esîmu de la potere pentru interesulu natiunii, că adica sê scape poporul de administratiunea nostra.

Voiu dă esplicatiuni, nu onor. d. Apostolenu, fiindu-că dlui e destulu de inteliginte pentru ca sê intielega lucrurile mai bine de cum se face a le intielege si cunosce afacerile publice de timpu destulu de indelungu, mi se pare de la 1862,

de candu se află in camera. — Nu me voiu esplică daru pentru dlui, ci me voiu esplică pentru camera, pentru tier'a intrega si pote chiaru pentru d'incolo de frontiera. Ve marturisescu, dloru, că am fostu tare mahnit, am simtîtu că anim'a mi se stringe d'in ce in ce mai multu, vedindu că d. Apostolenu, face rechisitoriulu, nu ministeriulu trecut, ci tieriei intregi, că-ci, daca intr'o tiera care se bucura de tote libertătile, este cu potintia ca unu omu care s'a suitu pe trepele poterei, numai prin acést'a, sê-i fia destulu sê sugrume vointi'a natiunii intregi, s'o paralise in tote actiunile ei ca prin farmecu — cumu dîcu inemicii nostri — ei bine, atunci acea tiera ar' fi perduta si ar' merită calificările ce i facu in straintate inemicii ei. (Aplause).

Eu nu dîcu că in administratiunea d'in care am avutu onore a face parte nu s'au facutu gresiele, si nu un'a, dara mai multe; că-ci numai unu siarlatanu sêu unu neghiobu, fiindu la potere, ar' indrasnu sê dîca, că nu face gresiele; că-ci daca in administratiunea intereselor personali, individuali, si pe tota diu'a facemu gresiele, dara inca candu cine-va are sê administreze interesele unei natiunii intregi, unei tieri care este mai cu sema in conditiunile in cari, se afla adu Romani'a candu este chlamata a-si spelă tote petele, tote plagele trecutulu si a se luptă cu tota poterea contra tuturor amenintiărilor, ce i se facu! (Aplause.)

Via d. Apostolenu, via amicii sêi la potere si administreze fâra gresiele, si fâra gresiele mari inca, si atunci . . . atunci toti profetii ar' remanè pe josu, numai d. Apostolenu ar' fi profetulu, eu chiaru l'asi urmă, ar' fi si profetulu meu.

Precum am dîsu, d-loru, nu erămu aci candu d. Apostolenu a vorbitu de administratiune, inse d'in cele ce am audîtu sciu c'a dîsu că administratiunea . . .

D. Negura. Ceru cuventulu.

D. I. Bratianu. Onor. d. Negura ni-a fagaduitu de ieri; că ne va aduce pe tapetu cestiunea Bacaului. Eu sunt gat'a s'o primescu, că-ci pote unulu d'in motivele cari mi-au facutu sê me coboru de pe acele banci este, ca sê potu raspunde la tote acuzările si sê potu califica la rondulu meu faptele unor'a, fâra ca sê compromitu nici cumu guvernulu tieriei.

D. Negura. Am altu ce-va de dîsu, fiti linistitu!

D. I. Bratianu. Sê dè domnedieu ca nu numai Negurii d'in tier'a romanesca, dar' toti Negurii d'in lume sê fia asià de linistiti, cum sunt eu in faci'a Neguriloru d'in intru si d'in afara! (Aplause), fiindu că consciinti'a mea e impacata si amu convictiunea că consciinti'a mea este romana.

Vorbiamu de administratiune, dloru, si afirmămu, că amu facutu gresiele; eu singuru chiar' mi le imputu mai multu de cătu acei-a cari se bucura că le amu facutu. Sê dè Domnedieu sê nu mai fia Romani cari sê se bucare de gresielele Romaniloru, ci sê fia numai strainii cari sê aiba asemene bucurii. D. Apostolenu, intre altele, me acuză si de sugrumarea libertătiloru publice. Dar' cari sunt acele libertăti publice sugrumate, că-ci inca odata, credu că natiunea romana nu e asià de josu caduă — cum o credeti dvostra, si cum ve siliti a o aretă chiar' si in ochii strainiloru. (Aplause). Nu credu, că natiunea romana e asià de injosita in cătu eu se fi potutu sfarimă vr'una d'in institutiunile cari asecura libertătile sale publice, fâra ca ea sê me sdrosbesca in momentulu candu asiū fi indrasnit sê le lovescu. — Ei dloru, nu dîcu pentru dnii ministri de asta-di, că-ci amu mai dîs'o, că ori care d'ntre domniile loru asiū fi voitu, mi-ar' fi facutu onore sê intre impreuna cu mine in administratiune, si acést'a nu o dîcu ca sê-i redicu, fiindu că domniiloru sunt destulu de redicati, ci o dîcu pentru că amu convictiunea că si in animile loru bate totu anima de Romanu ca si in a nostra a tuturor, si au inca destula esperentia ca omeni de Statu; nu o dîcu daru pentru dumniiloru, ci dîcu pentru viitoru, sê dee Dumnedieu, ca sub tote administratiunile, imprejurările, pasiunile personali si meschine sê lase neatinsu libertătile publice asià cum amu avutu onorea si fericirea se le lasu eu. (Aplause).

D. Negura. Se feresca Dumnedieu!

D. I. Bratianu. Sciu că nu ati fostu si nu sunteti amici institutiuniloru de asta-di si nici nu me miru de protestatiunile domniei vostre (aplaude); că-ci ve credu indestulu de inteliginte, pentru ca fiindu amicii aceloru institutiuni sê nu faceti lucruri care pe tota diu'a le compromitu. (Aplause).

D. Lupascu. Suntemu austro-magiari?

D. I. Bratianu. Nu suntu eu ael'a care me voiu sili sê facu pe straini se creda, că unu omu care are onore a fi in templulu politicu alu Romaniei, ar, potè sê aiba alta anima de cătu de romanu. Potu fi omeni imprudinti, orbiti de pasiuni, daru nu austro-magiari.

Candu amu venitu la potere, amu gasitu gard'a natiunale in căte-va orasie. Eu amu indoitu numerulu loru. Amu gasitu cele mai multe orasie fâra pusci. Eu le-amu datu.

D. Negura. Pe charthia.

D. I. Bratianu. Credu că Negura, nu este consciuti'a tieriei; candu vorbescu me raportu la represintantiu diferiteloru districte, si candu asiū fi audîtu de la cei-lalti o asemenea desaprobaru, de-si convinsu pote de contrariu, mi-asi fi plecatu capulu. Dîcu dara că amu indouitu gard'a natiunale, amu armatu-o cătu amu potutu si amu cautatu prin circularile mele sê desteptu in anim'a Romaniloru, nu numai sentimentulu de dreptu, dara si de detoria, fiindu că nu potu fi drepturi fâra detorii, precumu nu potu fi nici detorii fâra drepturi.

D. Negura. Consiliile comunali.

D. I. Bratianu. Cosiliile comunali si judetiene? Apoi, dloru, facu apelu la amicii d-lui Negura, la d. Lupascu, care

eră prefectu in Galati si care mi facea raporturi peste raporturi ca sê disolvu consiliulu comunalu de la Galati; eu i-amu dîsu, că nu potu pe unu simplu raportu sê disolvu consiliulu comunalu. Dlui mi-a respinsu că-si dă demisiunea, si eu i-am dîsu se nu-si dea demisiunea, fiindu că, inca odata, nu credu că pe unu simplu raportu alu unui prefectu trobeu sê disolvu unu consiliulu comunalu, si nici odata n'amu disolvutu astu-felu, ci totu-deuna amu tramisu anchete, si candu amu potutu se amu convinctiunea, si nu numai eu, dar tier'a, că trebe disolvatu, atunci numai amu disolvatu. Nu numai atātu; amu facutu mai multu, am cautatu in tote circulariele mele sê desteptu in consiliile municipali si judetiene drepturile si detoriile care sunt alipite de functiunile loru; acést'a amu facutu-o si prin circularie si prin viu graiu, astu-felu, in cătu un'a d'in acuzările cele mai mari cari mi s'a facutu, nu numai de straini, dara si in tiera de acei care nu impartasescu opiniunile mele in privinti'a libertătiloru locali, in privinti'a descentralisării, un'a d'in acele mari acuzări a fostu: că am voitu sê facu d'in fia-care judetiu si comuna urbana si rurala unu statu.

D. Negura. N'ati isbutitu.

D. I. Bratianu. Fiti incredintiatu că amu isbutitu dle Negura; si atātu de bine in cătu, deca Rusii candu au intratu la 1848 au dîsu, că ceea ce s'a facutu in trei luni nu se va pote sê se desfaca in 20 de ani, asemenea si acumu fiti incredintiati, că ceea ce s'a facutu de la 11 februarie pana asta-di nu se va potè desfaca in veculu veculu (aplaude sgomotose si repetite).

Dloru, s'a vorbitu de alegeri. Me miru cum a potutu onor. d. Apostolenu sê dica adineori, că amu intrebuintatu poterea nostra in administratiune, pentru a face ca drojdiele societăti sê ésa de a sup'r'a! Onor. d. Apostolenu, sê-mi permita sê-i spuui, potea sê vorbesca pentru dlui acést'a dar' nu pentru tota Camer'a, (aplaude) nu potea sê insulte astu-felu tota administratiunea, tota magistratur'a tieriei, nu potea sê insulte tote corpurile legiuitorie. (Aplause prelungite).

A! Dloru! amu potutu sê ne inselămu a sup'r'a unora d'in functiunarii pe cari i amu numitu? Ei! daru noi insi-ne, cum amu dîsu, amu fostu cele d'antăiu victime ale acestoru amagiri; si onor. d. Negura pote sê marturisesca acést'a. (Risete) Amu fostu cele d'antăie victime, incelundu-ne a sup'r'a numirii unor functiunarii, sêu a sup'r'a simpatieloru cari amu aretatu unor'a, crediendu, că sunt Romani adevăratu, in tote ocaziunile.

D. I. Negura. N'amu intielesu, esplicati-ve.

D. I. Bratianu. Dloru, cu tota consideratiunea ce am dobenditu de ér' incoce pentru d. Nêgura, candu amu vedutu că intr'adeveru aveă dreptate sê cera a se pune la votu mai antăiu amendamentele minoritatii, intielegendu semnificarea, rezultatulu beneficiulu ce unu deputatu pote sê dobendesca candu amendamentele sale se voteza inainte, că-ci priu acelu votu se spune tierel, căti aderenti pote sê aiba in camera o idea ce ar' fi cuprinsa in acele amendaminte; éri am vedutu că amendamentulu dlui Negura a avutu 31 de aderinti, si cu acésta ocaziune d. Negura s'a redicatu in consideratiunea mea; dara cu tota acésta consideratiune, am onore a-i spune, că eu vorbescu nu numai pentru dlui, ci vorbescu pentru Camer'a intrega. . .

D. P. Carpu. Faceti lista de proscriptiuni.

D. I. Bratianu. Este rezervatu dlui Carpu acésta onore, candu va veni la potere spre a face si acestu servitiu natiunalu (aplaude, ilaritate).

Dloru, eu unulu ca ministru de interne am spusu francamente, care am creditu că este detori'a si dreptulu guvernului in alegeri. Daca teori'a mca este gresita, n'au cei-lalti de cătu sê urmoze altu-felu, si o tiera intrega n'are de cătu sê desaprobe conduit'a mea. Dara facu apelu, nu la pasiuni, nici la interese de momentu, ci la consciinti'a nepartinitoria a fia-căruu-a, sê spuna daca n'amurmatu in faptu ceea ce amu dîsu in circulariele mele; sê spuna daca atunci, candu m'am dusu prin tiera n'am vorbitu totu cumu am scriu in circularie. Sunt prefecti, cari suntu amicii dvostra, sê vina unulu singuru sê dica, asta-di mai cu sema candu au scapatu de administratiunea mea arbitraria, sê vina sê dica că eu am urmatu altu felu in faptu, de cătu cumu am dîsu in circularie; sê vina se dica că am abusatu de detori'a mea, sê arete cumu, si astu-felu si-va face o detoria de Romanu. Daru am avutu simpatie, — acést'a am declarat'o in gur'a mare, si une ori am avutu nenorocirea sê me amagescu in simpatiele mele? Ei. dloru, daru si parintii nu potu sê faca pe toti copii loru sê urmeze o buna conduita! inse ar' potè ore lumea sê arunce petra in capulu parintelui, deca unii d'in copii sêi n'au esîtu bunu?

D. Apostolenu n'a criticatu numai administratiunea, ci a avutu si partea d'in acea indignatiune ce a avutu d. Beust in cartea rosia.

D. G. Apostolenu. N'am citit'o.

D. I. Bratianu. N'ai citit'o? Nu ti-ai facutu detori'a nici de Romanu nici de deputatu, deca n'ai cititu cartea rosia (vive aplaude.)

Tier'a ar' fi cu capulu plecatu, daca s'ar' lasă dupa inspiratiunile d-tale . . .

D. G. Apostolenu. Studiezu tier'a in tier'a, ér' nu d'in afara.

D. I. Bratianu. D. Apostolenu dîce că studieza tier'a d'in tiera si nu d'in afara. Dara d-lui scie ce s'a intemplat cu acei-a cari au facutu politic'a cum face dlui; scie cum sê afla imperiulu celu mai mare alu Chinei, care asta-di este bataia de jocu a tuturor natiuniloru. (Aplause).

Candu s'a pronunțiatu aci numele stralucitului Gneist mi-amu adusu aminte, că d. Apostolenu ni-a spus că a avutu onorea sê fia pe bancele scolei lui. Multi am avutu onorea sê fimu pe bancele lui Gneist si a celoru mai ilustrii profesori d'in Europ'a, dar' nu sciu pentru cari d'in noi ar' potè si acei ilustrii profesori sê dîca la rondulu loru: Am avutu onorea sê amu discipulu pe cutare sêu pe cutare.

Dloru, cătu pentru justitia, credu că onorabilulu meu colegu, asta-di ca deputatu, alalta-ieri ca ministru de justitia, va raspunde la cele ce s'au dîsu. Dara sê spunu dreptu că am fostu forte tristu impresionatu, candu am audîtu pe onor. d. Apostolenu, care erà celu mai competente, sêu celu putienu trebe sê fia mai competente si ca fostu magistratu, si ca in presentu advocatu, — fiindu că in viitoru pote va merge mai departe, — candu am vediutu că dsa a venitu sâ faca unu tablou asiè de cutremuratu despre justitia si sê ne espuna teoriile cele mai sublime in privint'a eficacității dreptului de inamovibilitate a supr'a independintiei magistratului. Atunci, ve spunu dreptu, că mi am adusu aminte d'in copilaria, candu cetiamu epistolele persane ale lui Montesquieu.

Dl. Carpu. Cine ti-le dâ sê le citesci intr'o versta asiè de frageda?

Dlu I. Bratianu. Parintii, vechii boiari, erau mai toleranti decâtu e asta-di dlu Carpu, că-ci ei permiteau ca copiii loru sê cetesca ace'a ce se vede că dlui n'ar' permite, candu ar' avè poterea d'a opri asemenea citiri. Dloru, mi aducu aminte de Persanulu cărui-a unu predicatoru i dîsesse intr'o di, că crestinulu, care are doue haine, trebe sê dee un'a la aproapele sêu. Persanulu s'a dusu la predicatoru si i-a cerutu nu a dou'a haina, ci o particica d'in pung'a sa, dar acest'a la datu afara; atunci a intielesu că alt'a vorbescu predicatorii si alt'a facu. (aplause). De atunci s'a facutu mare progresu, nu se mai considera omenii dupa cuvinte, ci dupa fapte. Dar' cum onor. d. Apostolenu, — elevulu lui Gneist, care luptă contra regimulu prusianu care i se pareu camu autocraticu, — sustienoă mai nainte la noi ceea ce me acusa acum pe mine că facu; spriginiă cesarismulu! Prin urmare pentru dlui nu este cestiunea de a fi contr'a cesarismulu, ci că nu-i placu ochii Cesarului pe care lu are asta-di in presupunere inaintea dsale! Cum, dle Apostolene, — dupa cum singuru dta ai dîsu, — mai nainte erai omu de ordine, sprigineai autoritatea, poterea, si asta-di te ai facutu omu de desordine? Este ore regimule de asta-di, cu tote gresielele lui, este ore administratiunea de asta-di, financiele de asta-di, instrutiunea de asta-di, armat'a de asta-di, in starea in care erau atunci, candu dvostra singuri veniati si spuneati, că tote proceselo se resolviau intr'o ore-care oficina in Iasi, nu voiu sê dîcu numele aceluia care dîceati că erà siefu, fiindu că e reposatu, si pe reposati trebe sê-i respectămu! Cumu sub regimule de asta-di care nimeni nu pote se tagaduesca că este liberalu, candu tote institutiunile sunt de diece ori mai susu de trept'a demnitatii, de cătu erau atunci, cumu atunci numai d'in amorea ordinei sprigineai acele regime, candu tier'a incepuse nu sê murmure, daru sê strige in contr'a lui, cumu sprigineai acelu regime care a fostu strivitu sub unanimitatea vocii poporulu romanu? Dta lu sprigineai numai intr'unu sentimentu de ordine, si asta-di vii se faci desordine, adica vii sê critici cu termeni multu mai tari, decumu faceamu noi atunci, ataci totu si mergi chiaru pana in rerunchii Romaniei ca sê o faci sê saugere, sê suferu pentru ca sê nu vedea pana unde merge ratecirea dtale, (aplause.) Tote acestea le faci asta-di, in faci'a institutiuniloru liberale, de cari Roman'i'a pote se fia mandra in faci'a natiuniloru celoru mai civilizate, care inca nu le au; asta-di candu — nu dîcu natiunile Europei, dara, — mai tote cabinetele Europeane suntu radicate in contr'a nostra, pote pentru că vedu pana unde au agiunsu libertătile nostre si d'ace'a ne combatu. Asta-di vii dta sê ne denigri, sê dîci că administratiunea este despotica, că financiele nostre sunt ruinate, că am ajunsu sê ne vindemu patrimoniulu parintiloru nostri, adica proprietatile Statului si daca n'ai adausu că le vindemu jidaniloru, este pentru ca sê nu te strici cu d. de Beust, dara eu potu dîce totulu acumu, că-ci n'amu cu cine sê me mai stricu.

Deca veniai si dîceai ministrulu de justitia: ai atinsu sanctuariulu moralitatei, alu sciintiei si alu independintiei, era numai la alu idependintiei, fiindu că independintia fâra moralitate si sciintia nu mai este independintia, — si pote sê duca si la puscarie; — era te-ai sfitu sê dîci aceste vorbe fiindu că erai se atingi pe multi d'in amicii D-tale cari, candu am fostu pe banc'a de ministrii au tratatu forte reu justiti'a, pe candu pote că amiculu meu ca ministru alu justitiei n'a alunecat' asiè de lesne si pote au intrebuintiatu cuvinte mai putînu grave de cătu acelea ce le-a aruncatu in faci'a justitiei amicii Dtale politici, pe cari i aperai cu atât'a ardore.

Mi aducu aminte, D-loru, că aveamu unu amicu care erà forte liberalu si democrat' candu esise de pe bancele scolei, si pe care in urma, candu l'amu regasitu ca secretaru alu lui voda Ghica, l'amu vediutu forte indignatu pentru că Vod'a, la balulu ce deduse a invitatu nu numai boieri de antâi'a si a dou'a clasa — pre atunci erau inca boeri — si d'in cei de clas'a a treia, ci chiar' negustori, si mi dîcea: „cum se pote supt Grigore Voda Ghica s'a facutu gaura in ceru fiindu că se invitase Voinescu celu betranu, care erà cluceru, asta-di se vedemu aci si boerime de a trei'a clasa si negustorime?!” Atunci eu l'amu intrebatu: „cum? tocmai tu Grigore (acest'a erà numele lui) sê dîci asemenea lucruri? — Sciti ce mi a respunsu: Eh! mon cher, d'après les circonstances, dupa impregiurari. Ast-felu si acum, unii d'in acei cari ieri voiau sê lovesca pe unii membri ai curtei de casatiune, cu sperantia că vomu reformă prin voturile dloru acelu corpu, acum se

facu cei mai infocati aperiatori ai acestui corpu si personalulu sêu. Pentru cea-ce s'a facutu in privint'a curtii de casatiune, me raportezu la cunoscint'a amiciloru dlui Apostolenu, cari negresitu că voru raspunde in fundulu inimei dloru, er' nu in gur'a mare, că-ci facend'o astfelu s'ar' parè că apera ministriulu trecut, — ei voru raspunde, cum a vorbitu d. Apostolenu, facendu alusiune la dlu Cornatescu care a avutu dreptate sê cera cuvintulu in cestiune personala, fiindu că nu e dlu Cornatescu care are sê faca istoria Romaniei, ci omenii de geniu ai tierii; ei voru raspunde, istoria va judecã.“ Asta-di, deca ar' fi sê ne tramiteti inaintea curtei de casatiune, intielegu sê veniti se radicati tote cestiunile pe cari le a slevatu d. Apostolenu; dar altfelu nu credu că este bine sê ve puneti pe unu asemenea teramu, forte alunecosu, ci sê ne punemu pe teramulu dreptatii si impartialitatii. Astu-felu fiindu, dlu Apostolenu n'a facutu bine candu a venitu sê stropesca cu noroiu in sanctuariulu justitiei si alu moralitatii, intrebuintiandu cuventulu de coruptiune.

D. Apostolenu. N'amu dîsu coruptiune ci descuragiare.

D. I. Bratianu. Dloru, descuragiarea este celu d'antâiu pasu cătra coruptiune, si chiaru daca n'ati intrebuintiatu cuventulu de coruptiune pentru magistratura, ati mersu mai departe; ati dîsu că coruptiunea a mersu pana pe bancele scolei, că ci negresitu deca dlu Apostolenu a dîsu că administratiunea de ieri a desceptatu pasiuni pana si in animele profesoriloru si ale copiiloru, n'a intielesu c'a desceptatu pasiuni nobile, ci corupte, prin urmare cuventulu este sub intielesu.

Ei bine! cu tote gresielele guvernulu, magistratur'a de adi nu se pote comparã cu magistratur'a de ieri, fiindu că este recrutata d'in tineri cari au studiu speciale si cari negresitu că sunt mai susu de cătu predecatorii loru. De ce daru dlu Apostolenu, candu a venitu la tribuna, n'a sustienutu onorea magistratiloru nostri, dandu astu-feliu si ascurârî poterioru straine cari refusa inca de a desfiintia jurisdictionea consulara in tiera, totu pe argumente ca acelea ce a sustienutu dlu Apostolenu. Pentru ce a datu strainiloru ocaziunea ca luandu actu de cuvintele dlui, sê staruia si mai multu in refusulu loru?

Dlu Apostoleanu a mai dîsu că Ministrulu justitiei a datu, in privint'a faptulu de la Marasiesci, o ordine prin care nega justitiei dreptulu de a-si face detori'a, sustienendu acesteia dupa cele ce dîce c'a auditu si a cititu in unele diarie. Daru deca si noi la rondulu nostru amu veni si amu dîce: scii ce amu auditu de dta dle Apostolene, ca magistratu si ca advocatu? si ti-amu spune totu, totu ce amu auditu, ore atunci n'ai avè dta dreptulu a ne dîce că suntemu calomnatori? De ce daru ne dai noue unu asemenea dreptu in privint'a d-tale? (aplause.)

D. Apostoleanu a trecut' apoi la financia, si precum amu mai spusu, a dîsu c'amu mersu pana a vinde patrimoniulu parintescu care este lasatu pentru glorificarea nemului, ca sê acoperimu ruin'a in care amu adusu noi financiele. Cumu d. Apostolenu, care n'are o memoria asiè de scurta, nu scie că Constituant'a a votatu sê se venda unele mosiore stramosiesci, tocmai pentru ca sê spele gresielele si ruin'a adusa de acelu regime pe care d-sa lu apera? (plause.)

Eu nu vii sê facu procesulu trecutulu, că-ci acest'a nu este unu midilocu de a pas î inainte. Si trecutulu si-are pe catele lui, ca si presintele, precumu si fiitorulu isi va avè pe ale lui. Societatile ca si omenii gresiescu in exercitarea drepturiloru loru. Asiè dera, D-loru, se potea ca si eu, si D. Apostolenu aflandu-ne in acele conditiuni morale, materiale si politice, sê fia facutu gresieli; dara d. Apostolenu nu trebe se vina sê ne provoce a mai vorbi de acelu trecut, dîcendu-ne că voimu sê acoperimu deficitulu facutu de noi cu vinderea averiloru stramosiesci. Vistieria este aci, acum sunt alti ministrii. Dsa potea sê se incredintieze destulu de lamuritu deca e deficitu sêu escedente. D. Apostolenu a dîsu: „ni se spune de unu escedentu de 20 milioane, dar' cum sê luâmu noi raspunderea acelu escedentu?” Inse dsa a potutu vedè că in adresa nu se pune nici o cifra; nu se pune nici unu chilometru de siosea. Adres'a constata numai că este unu escedinte si că s'au facutu mai multe chilometre de siosele.

Ei bine, cum pote sê vina onor. D. Apostolenu, represintante alu natiunii, acum candu se face unu actu care, dupa dlui insu-si, are sê fie pus sub ochii Europei intregi si nega escedintele si dîce că e ruina in financia, fâra sê-si dîce ostenele sê se duca la ministeriulu de financia si sê veda gestiunea anului trecut; mai cu sema că, pe cătu tempu, amu fostu ministru, amu spusu totu-de-un'a la toti dnii deputati si senatori că ori candu voru veni la visteria si voru voi a vedè starea financiara, indata toti functionarii de acolo voru fi la dispozițiunea Dloru si le voru aretã, nu numai computurile, daru si documintele. — Prin urmare d. Apostolenu trebiu sê se duca sê vedea, si s'aru fi incredintiatu că este unu escedinte de mai multu de 20 milioane a supr'a budgetulu exercitiulu 1867. Trebiu inse ca d. Apostolenu sê-si faca o alta intrebare: trebe sê se intrebe cu ce s'a acoperitu deficitulu celu mare alu anulu 1866, deca n'aru fi fostu unu escedinte? fiindu că, afara d'in sumele ce au fostu destinate la imprumutulu Oppenheim, s'au platitu deficitulu celu mare ce amu gasitu. Alu doilea, intrebatu-s'a dlui cu ce s'au acoperitu acelu 5 milioane de franci pentru materialulu armatei? Cu ce s'au acoperitu tote platile anuitariloru imprumutulu Oppenheim, care trebiu sê se raspunda d'in venderea domeniiloru Statului, cari nu se vendu decâtu acum? (aplause). Dlu Apostolenu, deca ar fi cugetatu putînu, nici n'avea nevoia sê se duca la Visterie, ci i erà destulu se

ie condeiulu, si sê faca singuru socotela si aru fi vediutu care erà detoria flotanta a Statului, cari plati a trebuitu se faca guvernulu si câte s'au facutu (aplause).

Atunci aru fi vediutu negresitu că erà unu escedinte si acest'a esplica pentru ce, de unde mandatele erau scadiute cu 35 si 36 la suta, si bonurile rurale asemenea, s'au suitu aproape la adeverat'a loru valore.

Nu sciu daca Dlu Apostolenu a fostu anulu trecut' contr'a sêu pentru drumurile de feru, dara sê presupunu chiaru că a fostu contr'a. Dsa scie că s'au emis obligatiunile pentru căile ferate, că asta-di obligatiunile pentru construirea drumurilor de feru sunt aruncate pe piaciele Europei, si chiaru deca este contr'a drumurilor de feru, trebe sê aiba in vedere că nu lovesce numai drumurile de feru, pentru care maiortatea natiunii s'a pronunțiatu, si unu deputatu, ori care aru fi fostu convictiunea lui, trebe sê se plece inaintea consciintiei natiunale, dara chiaru daca ar' fi mersu cu consciintia D-sale libera si independinte, pana a se opune vointiei natiunii, totu trebiu sê se gandescã că lovesce nu numai in drumurile de feru, dar' si in creditulu Statulu Romanu atâtu materialu cătu si moralu. Daca onor. Dlu Apostolenu aveã tote acestea in vedere, nu veni cu atâta necunoscintia de fapte sê arunce cuvinte asiè de tari si asiè de compromititorie pentru creditulu finantieloru nostre.

Dlui a vorbitu apoi de siosele, la acest'a negresitu D. Donici va veni la randulu sêu a-i raspunde, nu ca sê se apeare, că-ci n'are nevoia: — deca Dlui va fi vinovatu, natiunea lu-va osandî, — era deca D. Donici a fostu unu aginte intieleginte activu, si si cu dorere de anima pentru infintiarea căiloru natiunale, atunci natiunea, ori câte ar' dîce D. Apostolenu i va multiamî. D. Apostolenu a dîsu in privint'a acest'a, că cine ne spune noue că s'au facutu acele siosele? Dlui a mai dîsu că nu este constituționalu de a se pune in gur'a Inaltîmei Sale cuvintele: ci s'a dusu singuru si a constatat. Ei dloru, negresitu că consciintia dsale ca deputatu l'a facutu sê-i para reu de acest'a, că-ci dlui n'a facutu ceea ce suveranulu nostru a facutu. Suveranulu nostru s'a dusu si a constatat singuru; s'a dusu, fiindu că scie că fericirea unei tiere aterna in mare parte de la căile natiunale, si că de acolo resulta prosperitatea materiale, morale si poterea tierii.

Ei dloru, candu v'a spusu acest'a ministrii in mesagiu, nu poteti dvostra sê puneti in indoiela unu minutu macaru afirmările loru; fiindu că sciti că D. Donici s'a adresatu, nu la amicii administratiunii ca sê supr'a-vegheze si sê constate lucrarile ce s'au facutu, ci a luat d'in tote colorile si mai cu deosebire d'in colorile care erãu adversare ale administratiunii...

O voce. Pe cine a luat?

D. I. Bratianu. Dloru, nu potu sê mi aducu aminte de toti, ci ve voiu spune pe acei de cari mi-voiu aduce aminte acuma. A luat pe D. Nicolae Bibescu, care credu că n'a fostu nici odata devotatu amicu alu nostru, pe D. Ionu Manu care ne a lovit' asiè de tare, si pe altii. Prin urmare vedeti că D. Donici care a trecut' de multe ori pe la Focsiani si scia cătu D. Apostolenu erà de doritoriu pentru asemenea lucrări, s'a ingrigitu sê aiba marturi cari nu potu fi banuiti nici chiaru de D. Apostolenu.

D-loru, candu vine ministerulu si ve spune dupa raporturi oficiale că s'au facutu acele 1,600 de chilometre, nu credu că poteti a le mai contestã; si mai antîu de tote aveti mai multu respectu, aveti celu putienu ore-care buna cuviintia cătra guvernulu tierii, cătra consiliarii tronulu cari stau in fati'a reprezentatiunii natiunale, si nu mergeti pana acolo in cătu a spune in fati'a natiunii că unu ministru a potutu sê puna in gur'a Suveranulu minciuni.

D. Donici. S'a publicatu darea de seama pe fie-care luna in Monitoru.

D. I. Bratianu. Si dloru, in fati'a cui spuneti, dvostru acest'a? In fati'a reprezentantiloru totoruru districtiloru cari vinu si spunu că s'au facutu atâte siosele, pe caudu nu s'au radicate in contra de catu doue sêu trei voci. Ei bine, dloru, vocea dvostru face mai multa autoritate de cătu tote vocele reprezentatiunii natiunale? Fiti modesti celu putînu, daca nu voiti sê fiti mai prudinti.

Dloru, unu strainu care scie ce sunt drumurile de feru, care scie cari sunt conditiunile ca ele sê pota esiste, audiendu cuvintele dlui Apostoleanu, s'ar' fi descuragiatu cu totulu despre folosele drumulu de feru la noi; fiindu că unu drumu de feru care n'are artere de siosele, lasa că va trebui sê se cheltuesca indouita si intreitu ca sê se construesca, dara si pe urma chiaru nu va potè produce nici a diecea parte d'in ce aru fi datu candu n'ar' fi fostu căi de comunicatiune, că-ci nu va avè alimentele necesare transitulu.

Dvostra sciti ce sunt căile de comunicatiune d'in tier'a romanesca, sciti că nu te poti duce nici doue poste in vreme de ierna spre a transportã ce-va... ce dîcu doue poste? Nici o posta chiaru! Eu amu siediutu la Pitesci o ierna intrega si n'amu potutu sê me ducu pana la via la mine tota ierna spre a-mi transportã ce-va, si nu mai departe de cătu de unu cartu de ora. Astu-felu dloru legea drumuriloru a fostu un'a d'in cele mai mari prevederi, nu ale Ministerulu trecut, nu ale Ministerulu de asta-di, nu ale dlui Donici, ci ale tierii intregi, fiindu că inca d'in sesiunile trecute a fostu ingrigirea de a avè legea drumuriloru si o doriãmu d'in totu sufletulu. Onor. d. Donici n'a fostu de cătu organulu unei dorintie simtite de tier'a intrega, si a venitu cu acea lege tocmai ca sê se pota construi drumulu de feru cu inlesnire si pentru ca elu sê fia alimentatu. Asiè daru, dloru, candu onor. d. Donici s'a grabitu si a pusu tota silintia sa pentru con-

structiunea acestor drumuri, si candu chiaru Domnitorulu s'a coboritu de pe Tronu si s'a dusu se viziteze tote drumurile, acest'a a facut'o d'in dorinti'a ce a avutu ca aceste drumuri se faca pe capitalistii Europei se veda ca voru potè se se construesca drumurile de feru si voru potè se prospere capitalurile loru, ca astu-felu se le pota versa cu mai multa incredere in Romani'a. Ei bine, cumu D. Apostolenu este asià de naivu? cumu de n'a invetiatu de la D. Gneist, profesorele D-sale, rudimentele cele mai simple de administratiune si de economia, ca se scia, ca asta-di patrimoniulu unui Statu nu mai consiste in domenie? D. Apostolenu este cu o mie de ani in apoi, in epoc'a lui Carolu celu Mare, pe candu veniturile statului erau nu numai in proprietati, dara si in gainarti. Trebuia se fie ascultat mai bine pe D. Gneist, ca se scia ca asta-di budgetulu nu se mai alimenteaza d'in domenie si ca acest'a este o sistema pe care progresulu o-a nimicitu, o-a lasatu pe trept'a de josu, si nu se afla nici chiaru in Turci'a, numai dora in Asi'a. Prin urmare amu fostu in dreptu a me mirà cumu onor. D. Apostolenu a potutu sustienè asemenea teorii, mai cu sèma candu dsa scie pentru ce Camera trecuta a incuviintiatu se se vinda aceste proprietati, si candu si-aduce aminte cum onor. d. Cogalniceanu atunci a dîsu ca e o onore pentru Camera c'a facutu o lege prin care se creedia proprietatea de midilocu in Romani'a si se dau atâtea campie, cari asta-di stau pustii, in exploatarea industriei particulare.

Grigea dvostra care e asta-di e ca aceste fonduri se nu fia risipite, dar' veti vedè in budgetulu viitoriu ca si in budgetulu de asta-di, ca o parte d'in aceste fonduri nu se intrebuinteaza alt-felu de câtu a se recapitulisà adica, intrebuintandu-se pentru drumurile de feru, fiindu ca si ele sunt o alta proprietate, inse o proprietate multu mai de folosu de câtu erau micesele proprietati. Prin urmare D. Apostolenu disciplulu dlui Gneist, trebuia se scie ca negandu ca s'au facutu siosele in Romani'a, afirmandu ca nu s'au facutu 1600 kilometre de siosele judetiene, ci numai 30 seu 40, lovesce creditulu Romaniiei in Europ'a si face ca obligatiunile câiloru ferate se aiba o valoare multu mai mica de câtu ar' fi avutu deca publiculu ar' fi remasu supt impresiunea celoru dîse in mesagiulu Tronului.

Dloru, onor. d. Apostolenu ni a facutu teorii a supr'a armatei, si me miru cum dsa s'a transformatu atatu de multu si vine a sustienè teorii pe cari le combatea in ace'a epoca candu dsa sustinea ordinea, si candu noi sustineamu aceea ce dlui spriginea; atunci eramu tratati ca voimu se armâmu turba natiunei, ca voimu se facemu o armata de desordine, si asta-di toomai acei-a ce faceau acele acusâri vinu se sustiena contrariulu, se ne acuze ca facemu armata permanente si se declare ca nu voiescu de câtu militie.

Inse, domniloru, deca voiti total'a desfiintare a armatei permanente, cum credeti dvostra se formati acele militie, cum voiti se le exercitati, asta-di candu nici unulu d'in cei-l-alti Romani cari n'au fostu in ostire nu este deprinsu cu arm'a, cum voiti a pune in lucrare acea lege a armarii, deca nu veti lasa celu putieniu unu anu seu doi armata permanente, de la care poporulu se invetie acelu exercitiu, acea disciplina si regularitate de care are trebuintia unu soldatu care pote fi chiamatu se se lupte nu numai spre a tienè linistea in intru dara ca se aperse tier'a in afara si se se afle fatia in fatia cu armate bine disciplinate, (aplaude). Deca noi trebuie se de-

plangemu ce-va, este ca n'amu avutu destule midiloce ca se facemu mai multu de câtu s'a facutu. Daru mi s'a spusu — ca-cu nu eramu atunci aci, — ca onor. d. Apostolenu a dîsu ca nu trebuie se mai vorbim de faptele nostre militare, fiindu-câ istori'a de 200 ani este aci in fati'a dsale.

D. Apostolenu. Vi s'a relatatu reu.

D. I. Bratianu. Imi pare bine ca sensulu cuvintelorului dlui Apostolenu nu e acest'a.

Domniloru, totu asià se dicea si de Italiani inainte de 1848; chiaru Francesii, o natiune forte simpatica Italianiloru, i despretuiau in gradulu celu mai mare si rideau candu le vorbia cine-va de soldatii Italiani. Ei bine, dloru, tota lumea a vediatu ca intr'o di acea natiune a devenitu o natiune d'in cele mai brave cu care s'a luptatu forte multu chiaru acea natiune care i despretuia in ajunu, adeca armat'a franceza, care s'a luptatu luni intregi ca se iè capitolulu d'in manele acelor Italiani despre cari se dicea ca nu potu se esa pe ulitia ca soldatii de câtu cu umbrel'a in mana. Noi inse suntemu in conditiuni mai favorabile de câtu Italianii. Sciti ca in timpii nu de decadinta natiunala ci in timpii de nenorociri natiunale, resbelele castigate de Rusi contra Turciloru s'au castigatu cu avangardea romana in fruntea ostiriloru Rusesci (aplaude prelungite). Chiaru in timpii de nenorociri, bravur'a Romaniloru n'a lipsitu candu ocaziunea s'a presintatu se si o arete. Pentru ce dara unii d'in dvostru au dîsu ca nu trebuie se spunemu ca natiunea Romana ar' fi in stare si gat'a se faca sacrificie pentru intarirea ei, ca atunci candu va mai veni cui-va poft'a se intre in Romania, cu totii ne vomu aduna impregiurulu tronului si vomu lupta? Pentru ce s'a dîsu ca nu trebuie se spunemu asemenea cuvinte, ca-cu ele nu probeza de câtu fanfaronada d'in parte-ne? Strainiloru le pote fi permis, peste hotare, se insulte astu-felu natiunea Romana, dar' Romaniloru nu! (Aplause puternice.) Sunt ore acele vorbe de aperse, termenii provocatori? Daca este asià, apoi se-i ascultâmu pe acei-a ce ne acuzo de fanfaronada, se facemu ceea ce au fostu nevoiti se faca parintiiloru, se ne punemu islice, giubele si ciacsiri rosii si cu tratatele in sinu se mergemu la hotaru si se facemu temenele strainiloru cari voru voi se via la noi? (Ilaritate).

Candu pe tota diu'a strainii ne insulta, ne amenintia si ne-au amenintiatu chiar' atunci candu amu crediatu noi ca e bine se avemu unu principe ereditar d'into familia care ne dà garantii, si au crediatu ca sunt in dreptulu loru se intre in Romani'a, — de ce se nu li dâmu se intielega ca deca le va mai veni asemenea pofta, voru gasi aci nu doue trei regimente, dar multe regimente otarite ai primi cu vitezie. Sotocescu, dloru, ca e simtimentulu celu mai naturale alu unei fiintie viue se dec a intielega, candu voiescu cine-va s'o calce ca are se se aperse. (Aplause prelungite.)

Dloru, sunt trei ore, nu sciu deca onor. camera nu e ostenita si n'ar' voi se se odihnesca putieniu, fiindu ca mai am inca a vorbi, si asi dori se spunu cari sunt gresielele nostre pentru ce ne amu retrasu de la ministerie si pentru ce sustinemu ministeriulu actualu, ca apoi se ne judecati si se ne dati osind'a seu aprobarea.

Voci. Sè se suspenda sedinti'a.

— Adunarea, consultata incuviintieaza suspendarea sedintiei pentru 10 minute.

(Va urmà.)

Sciri electrice.

Bucuresci, 16 diec. In sedinti'a de ieri a camerei represintantiloru se votà proiectulu de lege, in intielesulu carui-a toti Romanii d'in armatele straine voru fi primiti cu acel'a-si rangu in armat'a Romaniiei. La pertratarea budgetului, perceptiunile se preliminaro cu 75 milioane, èr' erogatiunile cu 14.173,000 franci.

Londr'a, 18 diecemvre. Mai multe foie de demaneti'a condamna tienut'a Greciei, esprimendu-si speranti'a, ca guvernulu grecescu, constrinsu de poterile mari, va cede in fine. Foiele respingiu ori-ce amestecu in favorulu Greciei.

Corfu, 16 diec. Se vorbesce, ca ministeriulu a ordinaru mobilisarea unei pârti a armatei. Se dice mai in colo, ca se va infintià unu batalionu de studinti, una legiune filelena, si 10 batalione d'in supusii grecesci d'in Turci'a. Guvernulu are intentiunea de a chiamà pre Garibaldi. Diurnalele voiescu a fortià guvernulu, ca dupa intreruptiunile diplomatice se treca preste frontariile Epirului. Gard'a cetatienescã si natiunale d'aici a primitu ordinulu, ca se stèe gat'a de resbelu.

Constantinopole, 18 diec. Se afirma pre cale oficiale, ca guvernulu turcescu este deplinu resolutu a nu recede de la pretinsiunile sale si a realisà mesurele de amenintiare. Eri au plecatu 4 fregate turcesci in Archipelagu.

Constantinopole, 18 diec. Faim'a despre respirea vaporurulu grecescu „Enosis“ inca nu este confirmata.

Vien'a, 18 diecemvre. Petitiunea tribunalulu supremu d'in Eripunte (Innsbructu) pentru inactiunarea parintelui Greuter se respinse in sedinti'a de asta-di a casei represintantiloru.

Roser si consocii presintara unu proiectu de lege, ca tempulu lucrului se se reduca in fie-care di la 10 ore, copiii mai teneri de 14 ani se nu se aplice la lucruri de fabrice, si in fine se se infintieze institute de lucruri pentru copii.

Parisu, 18 diec. In loculu lui Moustier se denumì ministru alu afaceriloru esterne Lavalette, Forcade la Roquette ministru de interne, si Grenier ministru alu agriculturii. Moustier fù denumitu senatore.

Parisu, 18 diecemvre. „Patrie“ scrie: Schimbarea ministeriulu insemneza in launtru directiune unitaria, in afara politica impaciuitoria.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	10 „ 24 „	10 „ 51 „
„ Neuhäusel	1 „ 23 „	1 „ 54 „
„ Pest'a	5 „ 19 „	6 „ 31 „
„ Czepléd	7 „ 54 „	9 „ 14 „
„ Segedinu	12 „ 12 „	2 „ 55 „
„ Temisior'a	3 „ 55 „	7 „ 47 „
„ Jasenov'a	8 „ 4 „	*)
„ Beseric'a-Alba	8 „ 40 „	„
Soscesce in Baziasiu	9 „ 10 „	„

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beseric'a-Alba	6 „ 27 „
„ Jasenova	7 „ 6 „
„ Temisior'a	10 „ 40 „
„ Segedinu	2 „ 26 „
„ Czepléd	6 „ 35 „
„ Pest'a	9 „ 55 „
„ Neuhäusel	1 „ 52 „
„ Posionu	4 „ 48 „
Soscesce in Vien'a	6 „ 36 „

Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
„ Jam	9 „ 12 „
„ Racasdia	10 „ 12 „
Soscesce in Oraviti'a	10 „ 57 „

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.
„ Racasdia	4 „ 45 „
„ Jam	5 „ 38 „
Soscesce in Jasenov'a	8 „ — „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sera.
„ Pest'a	6 „ 35 „
„ Czepléd	9 „ 27 „
„ Püspök-Ladány*)	1 „ 58 „
Soscesce in Oradea	4 „ 38 „

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde soscesce la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Soscesce in Püspök-Ladány*)	12 „ 48 „
„ Czepléd	5 „ 41 „
„ Pest'a	8 „ 37 „
„ Vien'a	6 „ — „

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Arauu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	6 „ 25 „
„ Czepléd	9 „ 47 „
„ Szolnocu	11 „ 2 „
Soscesce in Aradu	5 „ — „

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Szolnocu	4 „ 22 „
Soscesce in Czepléd	5 „ 33 „
„ Pest'a	8 „ 37 „
„ Vien'a	6 „ — „

Vien'a-Parisi.

De la Vien'a	pleca la 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	1 „ — „
„ Monacu	5 „ 45 „
„ Stuttgart	11 „ 45 „
„ Mühlacker	12 „ 55 „
„ Carlsruhe	2 „ 10 „
„ Strassburg	5 „ 25 „
Soscesce in Paris	5 „ — „

Parisi-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Stassburg	8 „ 57 „
„ Carlsruhe	10 „ 40 „
„ Mühlacker	12 „ — „
„ Stuttgart	1 „ 20 „
„ Monacu	8 „ 30 „
„ Salzburg	1 „ 30 „
Soscesce in Vien'a	9 „ 30 „

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, soscesce in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 „ Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesce in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 12 ore sera, soscesce in Sibii la 2 ore 15 minute noptea. Cale are 34 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore sera, soscesce in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.
 „ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. soscesce in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 „ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesce in Temisior'a la 7 ore 40 minute sera.
 „ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, soscesce in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 „ Orsiova la Temisior'a pleca dominec'a, marti-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore sera, soscesce in Temisior'a la 6 ore sera in diu'a urmatória.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. soscesce in A. la 11 ore 45 minute diu'a. Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
 „ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, soscesce la 7 ore 45 minute sera.
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele la 5 ore d. m. soscesce la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 $\frac{1}{2}$ mile tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. soscesce la 11 ore 50 min. diu'a.
 „ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. soscesce la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 „ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore sera, soscesce la 9 deman.
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore sera, soscesce la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore demin. soscesce la 2 ore 35 min. noptea.